

Ullensaker i tall

et faktagrunnlag om befolkningsutvikling og levkårsfaktorer

30. november 2021

Innledning

Dette er et faktagrunnlag som presenterer noen sentrale tall om befolkningsutvikling og levekårsfaktorer i Ullensaker. Formålet med faktagrunnlaget er å gi et underlag for kommunens arbeid, prioriteringer og videre satsinger.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt våren 2020. Samfunnsdelen er forankret i FNs bærekraftsmål med fokus på de tre bærekraftselementene miljø, økonomi og folkehelse (sosiale forhold), og det er definert tre satsingsområder for Ullensaker kommune: tjenesteinnovasjon, by- og tettstedsutvikling og næringsutvikling. Bærekraft handler om at de valgene vi tar, skal være forsvarlige med tanke på fremtiden. Vi skal ta valg som er økonomisk fornuftige, i størst mulig grad gagnar miljø og natur, og som bidrar til at folk får det bedre. For å få til dette må vi jobbe kunnskapsbasert og langsiktig. Det er grunnen til at vi de siste årene har utarbeidet en perspektivmelding, og at vi nå lager dette faktagrunnlaget.

Videre er kommunen pålagt, etter folkehelseloven §5, å ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i befolkningen. «Oversiktsdokument. Helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020-2024» fulgte som vedlegg til planstrategien som ble vedtatt våren 2021. Kommunen skal ha løpende oversikt over folkehelsen, og denne kunnskapen skal bidra til at kommunen kan ivareta helsehensyn i det daglige arbeidet, ved at kunnskapen benyttes inn i beslutningsprosesser. Dette er en viktig del av prinsippet om «helse i alt vi gjør».

Innhold

Innledning	2
Sammendrag	4
Befolkningsutvikling og befolkningssammensetningen i Ullensaker	5
Befolkning og endringer	5
Alderssammensetningen	5
Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn	6
Husholdningssammensetning	7
Befolkningsframskrivinger	7
Bakgrunn - om befolkningsframskrivingene	7
Fortsatt vekst i Ullensaker	8
Geografisk fordeling av befolkningsveksten	10
Boliger	10
Bolittypefordeling	10
Eie/leie	11
Kommunale boliger	11
Flere bor trangt	12
Næring og sysselsetting	12
Utviklingen i antall sysselsatte	12
Økt utpendling	14
Økt arbeidsledighet	14
Sysselsattes utdanningsbakgrunn	15
Oppvekst og levekår	17
Barn i lavinntektsfamilier	17
Barn av eneforsørgere	17
Sosialhjelpsmottakere	18
Barnehage	19
Trivsel på skolen	19
Gjennomføring i videregående	20
Grunnskolepoeng	20
Nærmiljø	21
Trivsel og trygghet i lokalmiljøet	21
Organisert fritid	22
Helsetilstand	22
Psykiske lidelser	22
Muskel og skjelettplager	23
Hjerte og karsykdommer	23
Covid-19	23
Smittetrykk og smitteveier	24
Vaksinering	24
Konsekvenser av pandemien	24
Kilder	25

Sammendrag

I dette faktagrunnlaget presenteres statistikk om befolkningen i Ullensaker, historisk utvikling samt befolkningsframskrivninger. I tillegg vises status og utvikling for en rekke levekårsfaktorer.

Befolkningsveksten i Ullensaker var drøye 2 prosent i 2020. Det er noe lavere enn tidligere år, men fremdeles en høy vekst. Det forventes fortsatt vekst i Ullensaker. Gitt forutsetningene i framskrivingen våren 2021 forventes det en befolkning på om lag 60 000 i 2040. I tråd med kommuneplanen, forventes det størst vekst i Jessheim.

Koronapandemien og smittevernstiltakene har preget det siste halvannet året og fått store konsekvenser for Ullensakersamfunnet. Sysselsettingen har gått ned og arbeidsledigheten har vært høy. Fra første kvartal 2020 til første kvartal 2021 var det en nedgang på drøye 19 prosent både i antall lønnstakere og antall jobber (alle sektorer under ett). I Ullensaker er bransjene varehandel, transport, overnatting og servering blant de viktigste næringene, og disse har vært spesielt hardt rammet. Siden mars i år har det imidlertid vært en positiv tendens i arbeidsledigheten med nedgang i helt ledige og antall arbeidssøkere i Ullensaker. Dette har kommet samtidig som man har fått lettelser i smittevernstiltakene.

Ullensaker har en ung befolkning med en stor andel barn og unge. De senere årene har det vært en økende andel barn (0-17 år) som vokser opp i lavinntektsfamilier, målt etter husholdningens gjennomsnittlige inntekt over en treårsperiode. Antall barn som lever i lavinntektsfamilier øker generelt i Norge, men Ullensaker har hatt en spesielt stor økning de siste årene, og ligger nå over gjennomsnittet for Viken og landet for øvrig. Det er grunn til å tro at dette kan øke videre i tiden som kommer grunnet arbeidsledigheten som følge av koronapandemien.

En viktig faktor for en bærekraftig samfunnsutvikling er deltakelse i arbeidslivet. Grunnlaget for dette legges gjennom et godt utdanningsløp som starter allerede i barnehagen. Å fullføre videregående opplæring er et viktig mål. Generelt har gjennomføringsgraden i videregående opplæring gått opp de siste årene, men blant elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanning har det vært en negativ utvikling i Ullensaker. På samme måte er det en negativ utvikling når det gjelder gjennomsnittlige grunnskolepoeng for elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanning. Det er mange faktorer som påvirker gjennomføringsgraden i videregående. Foreldrenes utdanningsnivå er én av dem.

Befolkningens helse er også viktig for at kommunen skal ha en bærekraftig utvikling, og for at innbyggerne i Ullensaker skal ha et godt liv. Generelt finner man systematiske forskjeller i helse når man sammenlikner grupper i samfunnet. De sosiale helseforskjellene gjelder for nesten alle sykdommer, skader og plager. Et viktig mål for kommunens folkehelsearbeid er utjevning av sosiale helseforskjeller. Folkehelseprofilen for Ullensaker viser at kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet når det gjelder psykiske symptomer og lidelser, muskel- og skjelettplager og hjerte- og karsykdommer.

For å kunne gjøre gode prioriteringer er det viktig at kommunen følger utviklingen i befolkningen og faktorer som påvirker folkehelsen. Dette dokumentet er ment å gi oppdatert kunnskap på noen utvalgte faktorer.

Befolkningsutvikling og befolkningssammensetningen i Ullensaker

Befolkning og endringer

Ved inngangen til 2021 var det 40 459 innbyggere i Ullensaker kommune. I første halvår økte befolkningen med 484 personer, slik at det per 1.juli var 40 943 innbyggere i Ullensaker.

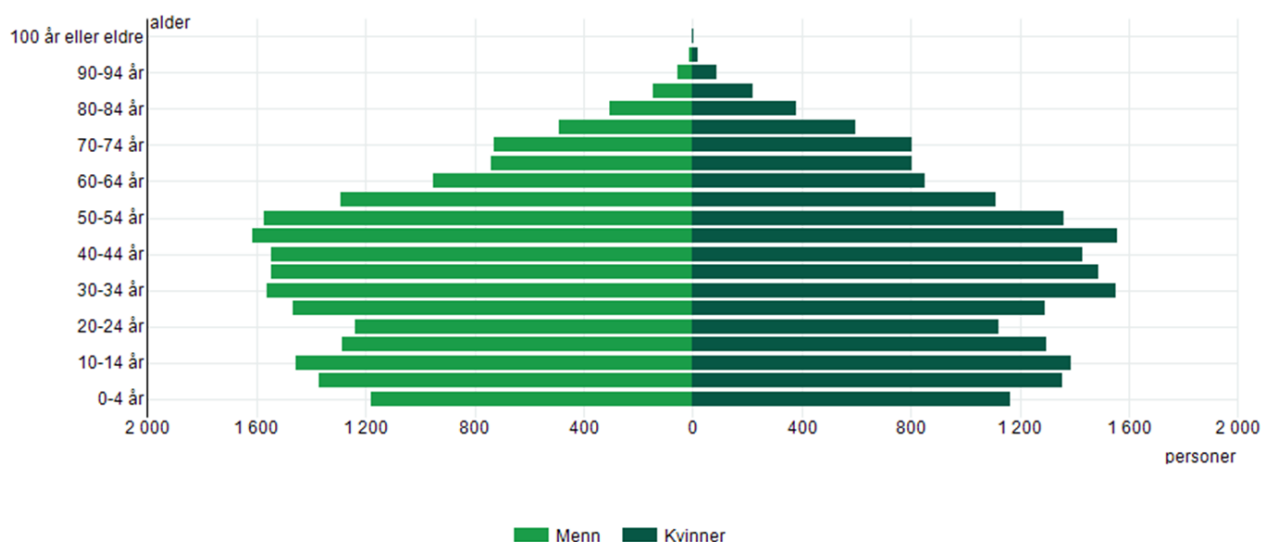
Tabell: Befolkning og endringer i Ullensaker. Kilde: SSB

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Befolkning 1. januar	30 081	31 044	31 743	32 438	33 310	34 189	35 102	36 576	38 234	39 625	40 459
Levendefødte	419	421	413	387	388	385	410	416	432	412	
Døde	188	194	193	165	201	196	189	205	249	241	
Fødselsoverskudd	231	227	220	222	187	189	221	211	183	171	
Innflyttinger	2 850	2 708	2 966	2 988	3 103	3 209	3 672	4 017	3 854	3 682	
Utflyttinger	2 121	2 247	2 491	2 337	2 411	2 478	2 416	2 571	2 654	3 015	
Nettoinnflytting	729	461	475	651	692	731	1 256	1 446	1 200	667	
Folketilvekst	963	699	695	872	879	913	1 474	1 658	1 391	834	
Folkevekst i %	3,2	2,3	2,2	2,7	2,6	2,7	4,2	4,5	3,6	2,1	

Det siste året har vært spesielt på grunn av koronapandemien, og man har vært spent på hvordan det ville virke inn på befolkningsutviklingen. Det som skiller seg litt ut fra tidligere år er utflytting fra Ullensaker. I fjor var det 3 015 personer som flyttet ut av kommunen, mens snittet de fem foregående årene var om lag 2 500. Antall innflyttinger (3 682 personer) var på nivå med 2017, men litt lavere enn i 2018 og 2019.

Alderssammensetningen

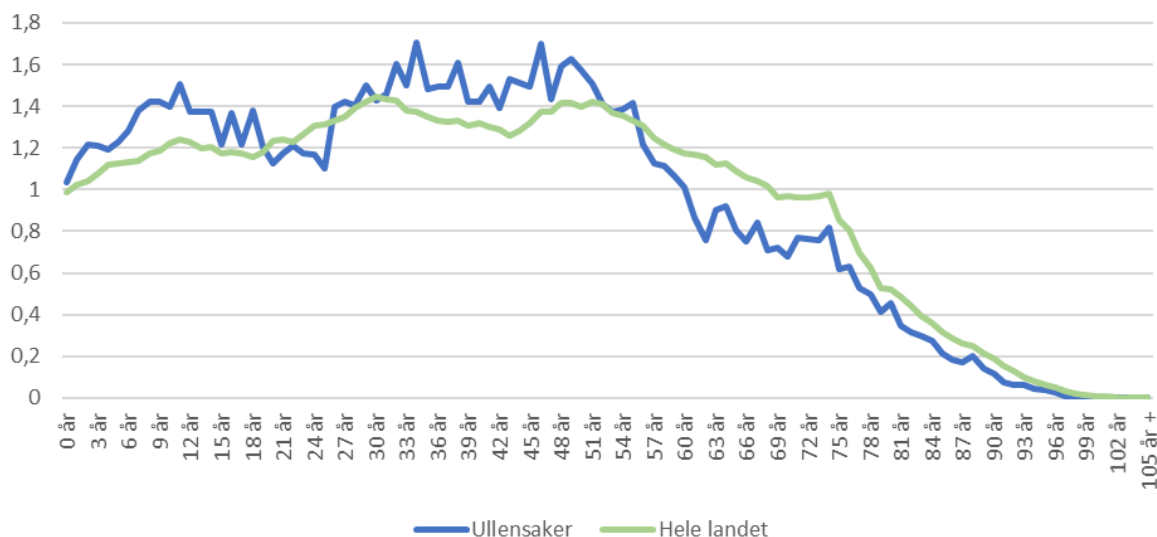
Befolkningspyramiden viser alderssammensetningen i Ullensaker ved inngangen til 2021.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 1 – Befolkningspyramide for Ullensaker 2021. Kilde: SSB

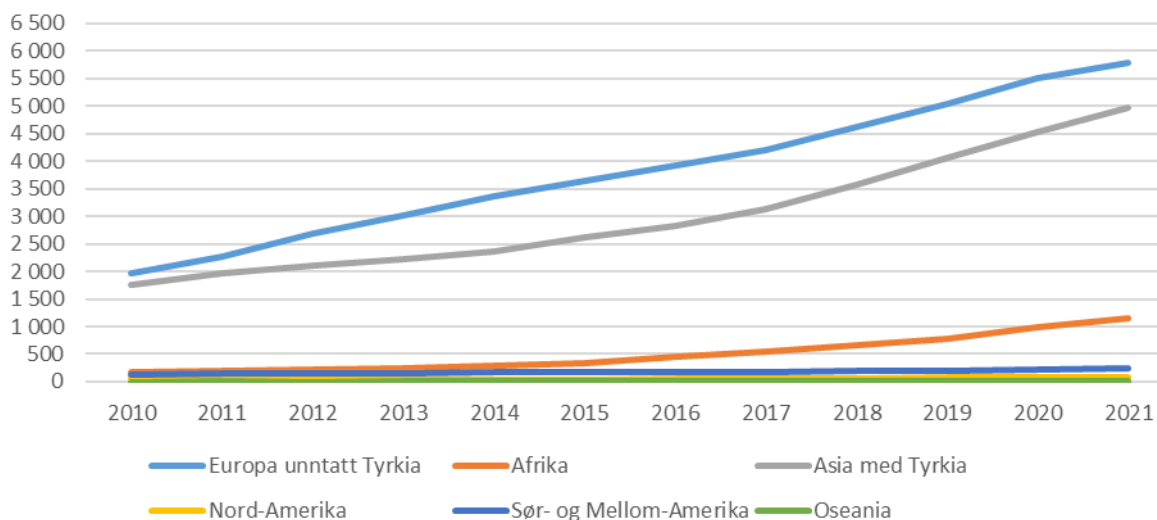
Neste figur viser andelsvis alderssammensetning i Ullensaker sammenlignet med hele landet. Den viser at Ullensaker har en ung befolkning sammenlignet med landet som helhet, med en større andel av befolkningen som er barn og unge, samt voksne i alderen 30-60 år og tilsvarende mindre andel over 60 år.

Figur 2 – Alderssammensetning Ullensaker og Norge, andeler 2021. Kilde: SSB

Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn

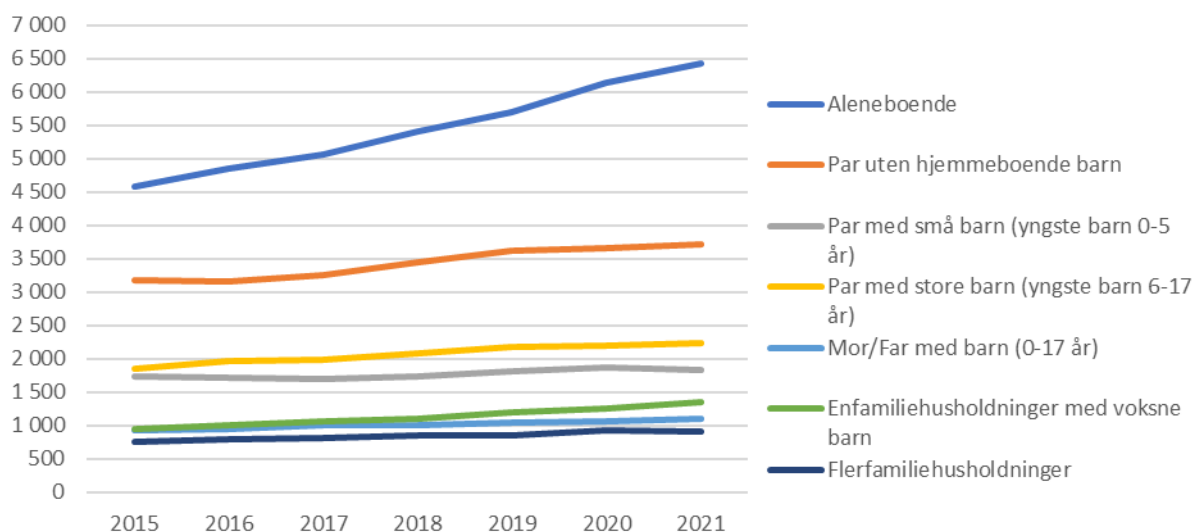
Andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn øker i Ullensaker, og utgjorde 30,2 prosent av befolkningen ved inngangen til 2021. Av disse er det flest fra Europa (utenom Tyrkia) med i underkant av 5 800 personer.

Figur 3 – Innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn i Ullensaker. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 07108)

Husholdningssammensetning

Ved inngangen til 2021 var det 17 593 privathusholdninger i Ullensaker, dvs. at det i gjennomsnitt var 2,26 personer per husholdning. Som figuren viser, er det blitt flere aleneboende i Ullensaker de siste årene.

Figur 4 – Antall husholdninger i Ullensaker etter type. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 06070)

Befolkningsframskrivninger

Bakgrunn - om befolkningsframskrivingene

Ullensaker kommune lager egne befolkningsframskrivninger¹ ved hjelp av modellverktøyet Kompas. Framskrivningene gir et anslag for hvor mange mennesker det kan komme til å bo i Ullensaker i årene som kommer, gitt en rekke forutsetninger. Tallene fordeles på aldersgrupper og skolekretser.

Befolkningsframskrivninger er per definisjon usikre. Det er usikkerhet knyttet til både modellen, forutsetningene og dermed også resultatene. Generelt kan man si at usikkerheten øker jo lengre ut i tid, og jo mindre område man framskriver. En framskriving bygger på detaljert statistikk (historien) i tillegg til noen forutsetninger om framtiden. Den vil framskrive dagens trender og vil ikke kunne forutsi framtidige trendbrudd eller uventede hendelser utover det som ligger i forutsetningene. Befolkningsframskrivingene er med andre ord ingen fasit på hvordan framtiden blir, for det er mange ting som spiller inn. Det er allikevel et nyttig verktøy når man skal planlegge for framtiden, men usikkerheten gjør at man bør bruke tallene med varsomhet.

Boligbygging påvirker flyttingen og hvor i kommunen veksten kommer. Derfor lages det et boligbyggeprogram som grunnlag for befolkningsframskrivingene. I tillegg til type bolig, anslår det hvor, når og hvor mange boliger man tror vil bli bygget i årene som kommer. Anslaget er utarbeidet på bakgrunn av en gjennomgang av igangsettingstillatelser, reguleringsplaner, kontakt med utbyggere etc. I Ullensaker er det mange ferdig regulerte områder med potensiale for svært mange boliger, som i teorien kan komme når som helst. I tillegg er det mange områder under regulering. I

¹ Definisjon: Begrepene framskriving og prognose brukes ofte om hverandre, men har litt ulik betydning. Framskrivning brukes om enhver beregning av framtidig folkemengde basert på gitte forutsetninger, mens en prognose er den mest sannsynlige utviklingen av befolkningen. En prognose er en framskriving, men en framskriving er ikke nødvendigvis en prognose. Gitt usikkerheten i befolkningsframskrivingene, vurderes det til at begrepet framskriving er mer riktig enn prognose.

Jessheim forventes det at det er ferdigregulert områder med potensial for om lag 10 000 boliger ved utgangen av 2021. Med et så stort boligpotensial er det svært vanskelig å forutse akkurat hvor, når og hvor mange boliger det vil bli bygget i Ullensaker fremover. Framskrivningen våren 2021 er laget etter et år med koronapandemien som også påvirker samfunnet på mange måter.

Boligbyggeanslaget er med andre ord svært usikkert.

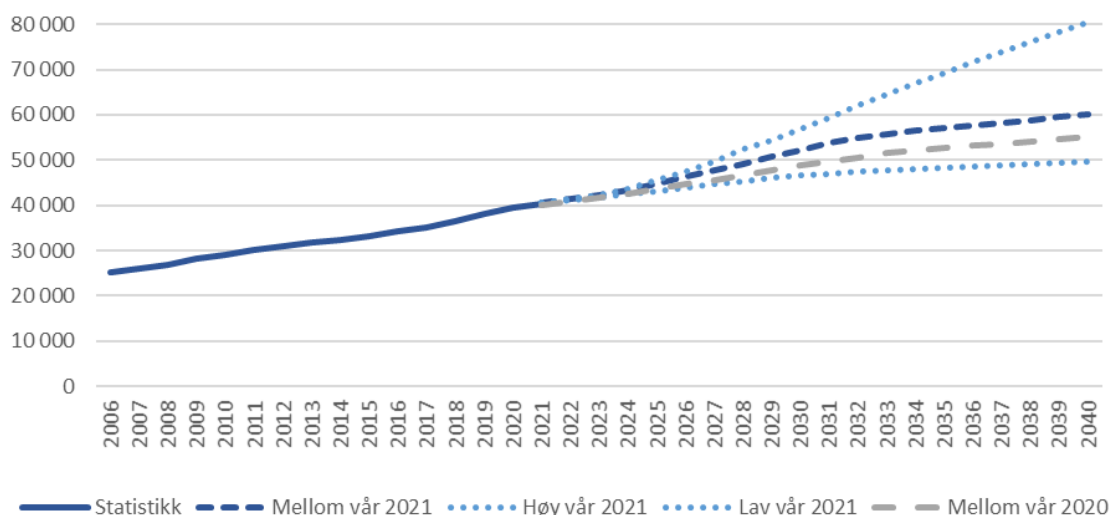
Våren 2021 er det laget befolkningsframskrivninger for Ullensaker i tre alternativer. Et mellomalternativ, i tillegg til et høyt og et lavt alternativ. Det er mellomalternativet som er hovedalternativet, og det som legges til grunn for kommunens planlegging. Forskjellene mellom de tre alternativene ligger i forutsetningene om boligbygging, fruktbarhet og flytting.

I den lave framskrivningen er det lagt til grunn lik boligbygging som i mellomalternativet, men her er det lagt til grunn en lavere nettoflytting og lavere fruktbarhet. (Forutsetningen om fruktbarhet er samme som SSBs lavalternativ for Ullensaker i den regionale framskrivningen fra august 2020.)

I den høye framskrivningen er det lagt til grunn en høy boligbygging der alle aktuelle boligprosjekter er lagt inn. Forutsetningen om nettoflytting følger av dette, og er tilsvarende høy. De øvrige forutsetningene er som i mellomalternativet.

Fortsatt vekst i Ullensaker

Det forventes fortsatt en betydelig befolkningsvekst i Ullensaker. Gitt forutsetningene i hovedalternativet av befolkningsframskrivningen vil man få en befolkning på om lag 60 000 i 2040. Dette er litt høyere enn anslaget i framskrivningen fra 2020, da anslaget var 55 000. Høyalternativet i framskrivningen gir en befolkning på om lag 80 500 og lavalternativet om lag 49 500.

Figur 5 - Befolkningsframskriving Ullensaker våren 2021. Kilde: SSB/Kompas

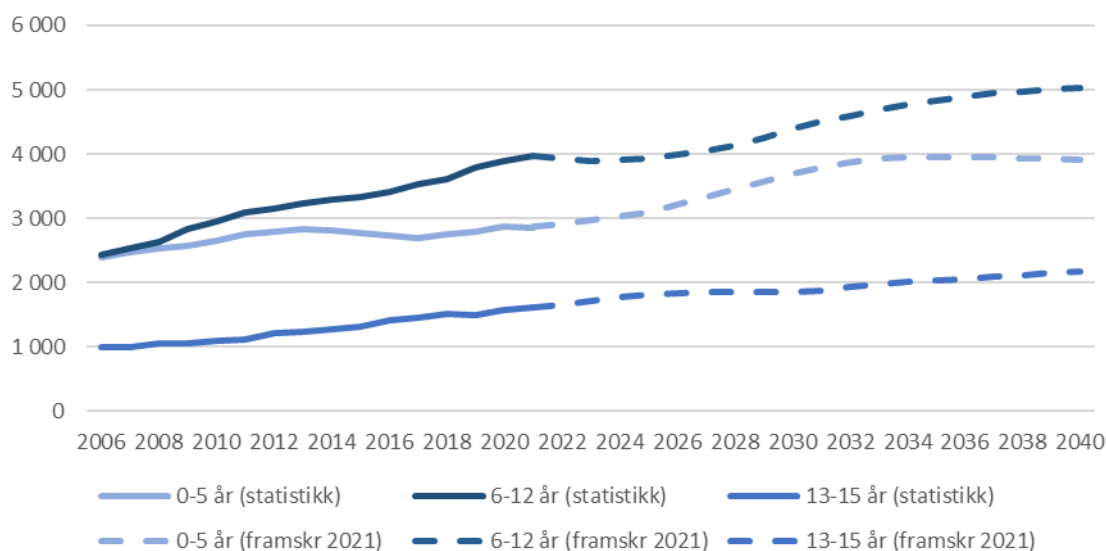
Fremtidig aldersfordeling påvirkes av utviklingen i fruktbarhet og dødelighet i tillegg til flytting. I tabellen er tallene for 2020 og 2021 (merket gult) statistikk fra SSB, mens tallene fra og med 2022 er framskrevet i Kompas. Alle tallene er per 1.januar.

Tabell: Befolkningsframskriving Ullensaker etter alder, mellomalternativet våren 2021. Kilde: SSB og Kompas

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2040
Totals	39 625	40459	41 373	42 276	43 433	44 646	52 242	60 040
0 år	458	418	448	462	475	490	591	608
1-2 år	947	955	952	948	983	1 015	1 216	1 272
3-5 år	1 464	1468	1 511	1 556	1 574	1 593	1 877	2 028
6-12 år	3 885	3960	3 933	3 880	3 902	3 939	4 383	5 032
13-15 år	1 569	1604	1 653	1 721	1 768	1 816	1 843	2 174
16-18 år	1 537	1604	1 538	1 610	1 638	1 706	1 932	2 105
19-44 år	14 491	14736	15 117	15 389	15 894	16 345	19 593	20 572
45-66 år	10 680	10941	11 292	11 620	11 906	12 251	14 209	16 785
67-79 år	3 439	3536	3 642	3 723	3 845	3 933	4 416	6 379
80-89 år	983	1054	1 095	1 152	1 230	1 335	1 880	2 399
90+ år	172	183	191	214	219	225	303	685

Barnebefolkningen påvirkes særlig av utviklingen i fruktbarheten². Siden 2009 har fruktbarheten vært synkende i Norge. Årsaken til dette er noe uklart, men en av grunnene er at kvinner har utsatt det å få barn. Det er forventet at fruktbarheten vil øke igjen, men når og hvor mye er usikkert. I denne framskrivingen er det derfor lagt til grunn et tilnærmet flatt fruktbarhetsnivå for Ullensaker, på lang sikt litt over nivået i 2020.

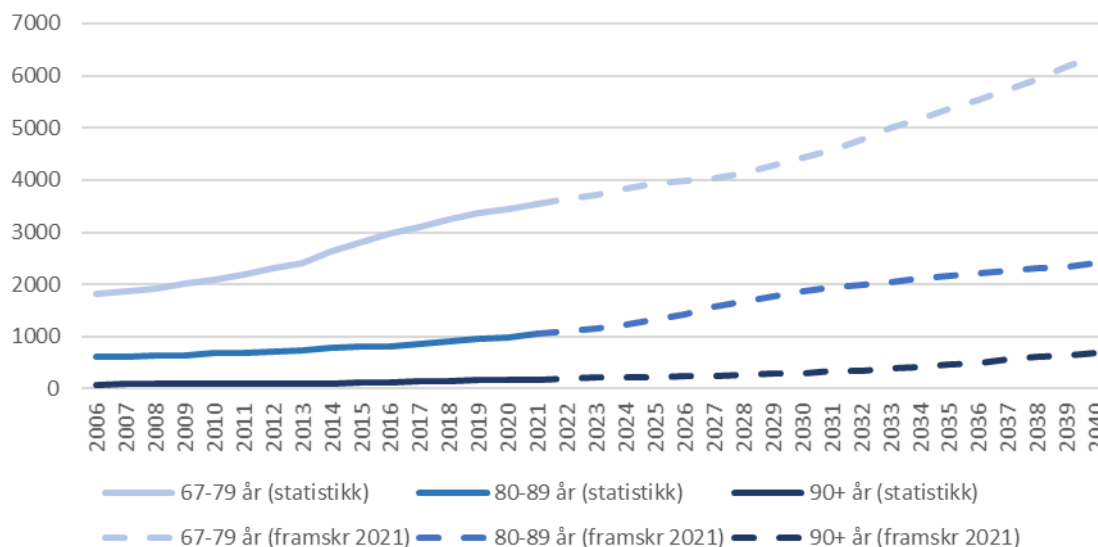
De nærmeste årene er det framskrevet en liten nedgang i aldersgruppen 6-12 år. Det kan isolert sett se rart ut, etter mange år med vekst. Dette er imidlertid en naturlig konsekvens av den lille nedgangen i aldersgruppen 0-5 år rundt 2015 til 2017, som vises i figuren. På sikt forventes fortsatt vekst i antall barn i skolealder.

Figur 6 – Utvikling barn – statistikk og framskriving, mellomalternativet våren 2021. Kilde: SSB/Kompas

² I Kompas bruker man SFT – «samlet fruktbarhetstall» for å angi nivået på fruktbarheten. Samlet fruktbarhetstall for kvinner beskriver gjennomsnittlig antall levendefødte barn hver kvinne vil føde i hele kvinnens fødedyktige alder (15-49 år), under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden vedvarer og dødsfall ikke forekommer.

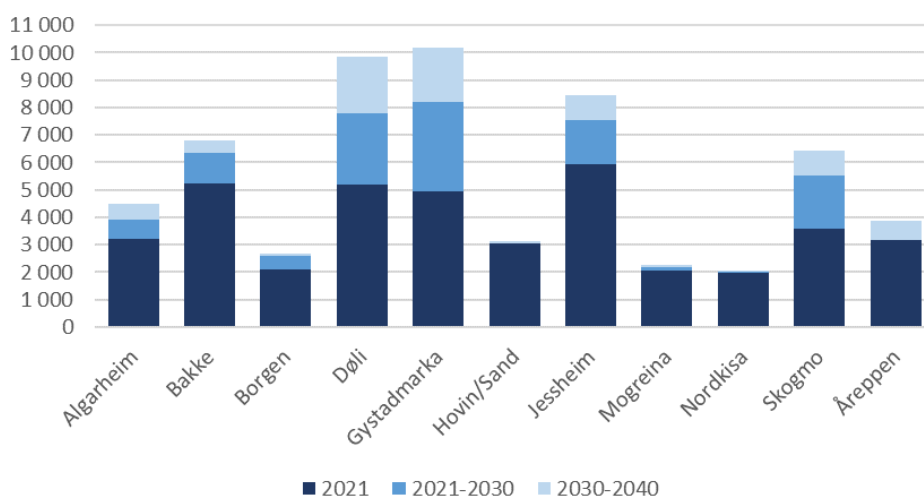
Det forventes en økning i antall eldre i årene som kommer.

Figur 7 – Utvikling eldre – statistikk og framskriving, mellomalternativet våren 2021. Kilde: SSB/Kompas

Geografisk fordeling av befolkningsveksten

Framskrivingen våren 2021 er laget for skolekretsene i Ullensaker slik de i hovedsak var definert i skoleåret 2020/2021. Som figuren under viser, er det i Jessheimområdet det forventes mest vekst, selv om veksttakt og fordeling er usikker. At det forventes størst vekst i Jessheim er i tråd med kommuneplan, som legger opp til at 75 prosent av boligveksten i Ullensaker skal komme der.

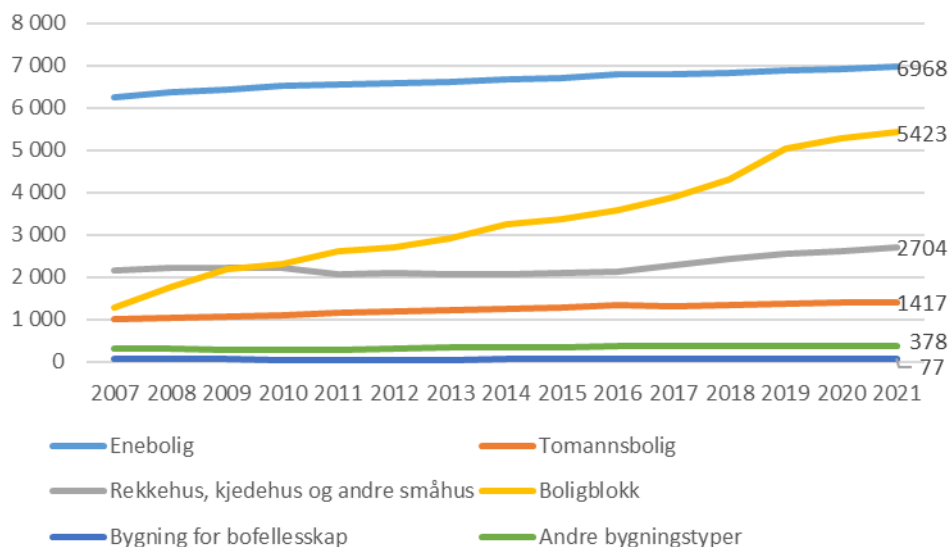

Figur 8 – Befolkningsframskriving (alle aldersgrupper) etter skolekretser i Ullensaker, våren 2021 mellomalternativet. Kilde: SSB/Kompas

Boliger

Boligtypefordeling

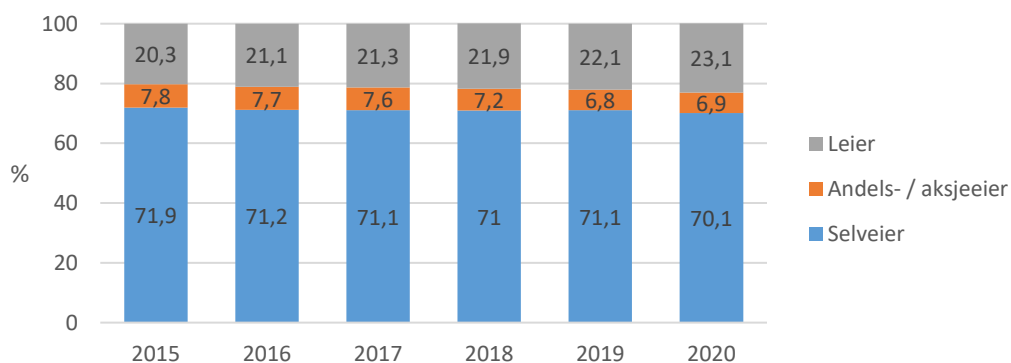
Det er fremdeles flest eneboliger i Ullensaker, men det blir stadig flere leiligheter i boligblokker. Ved inngangen til 2021 var det totalt 16 967 boliger i Ullensaker. Av disse var i underkant av 7 000 eneboliger, og 5 400 leiligheter i boligblokker.

Figur 9 – Antall boliger i Ullensaker etter boligtype. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 06515)

Eie/leie

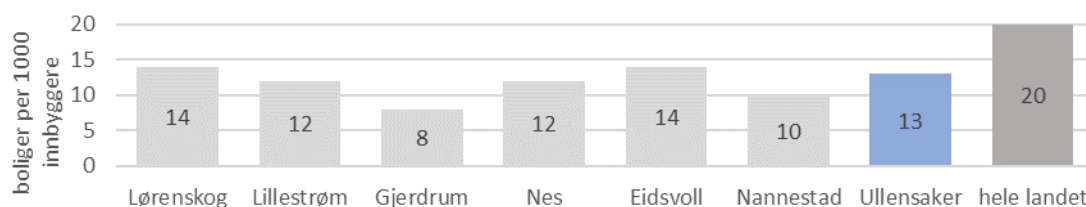
SSB har statistikk som viser hvorvidt husholdningene eier eller leier sin bolig. Den viser at det siden 2015 har vært en svak økning i andelen som leier sin bolig i Ullensaker. Tilsvarende har det vært en svak nedgang i andelen som eier sin bolig.

Figur 10 – Husholdninger etter eierstatus. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 11084)

Kommunale boliger

Det var 513 kommunalt disponerte boliger i Ullensaker i 2020, dvs. at det var 13 kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere. Tilsvarende tall for landet som helhet er 20, men som figuren under viser, varierer dette i kommunene.

Figur 11- Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall). Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 12008)

Flere bor trangt

Andelen leiligheter øker i Ullensaker. Da er det naturlig at også andelen som bor trangt³ øker. Det viser også statistikken. I 2020 var det 6,4 prosent av husholdningene i Ullensaker som bodde trangt, en økning fra 5,3 prosent i 2015 (Kilde SSB). Andelen er nå rett under nivået for hele landet. På landsbasis var det 6,6 prosent bodde trangt per 2020.

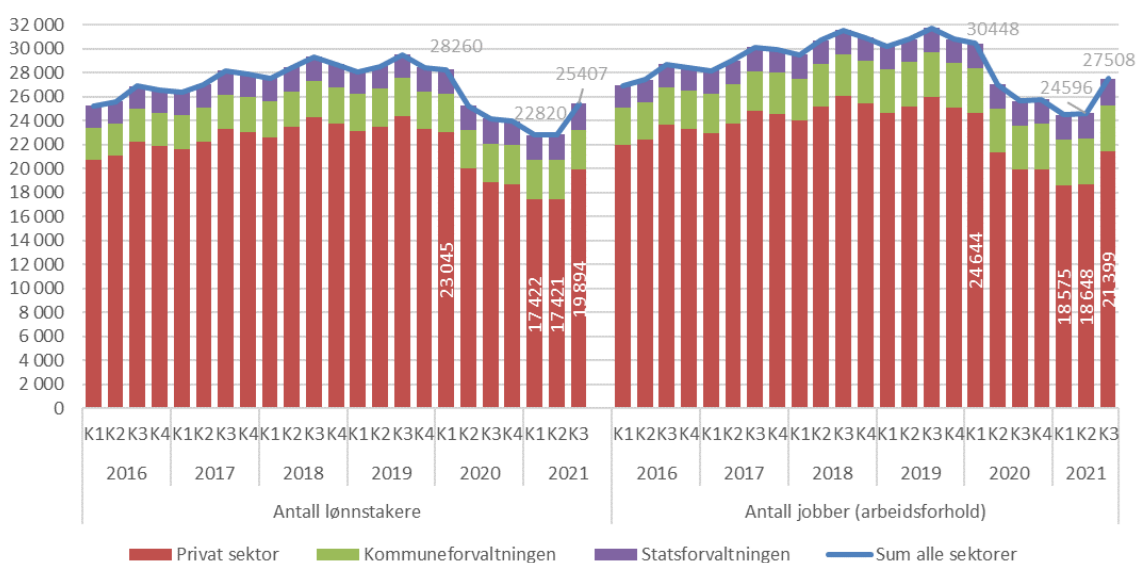
Økende trangboddhet i befolkningen stiller større krav til gode møteplasser i nærmiljøet. Dette er spesielt viktig for barn og unge, som i stor grad oppholder seg i sitt nærmiljø. For ungdom kan det være spesielt viktig med trygge arenaer for å treffe venner utenfor hjemmet, dersom det ikke er plass til å ta med venner hjem.

Næring og sysselsetting

Koronapandemien og smittevernstiltakene har preget det siste året og fått store konsekvenser for Ullensakersamfunnet.

Utviklingen i antall sysselsatte

Den neste figuren viser kvartalsvis utvikling i antall lønnstakere⁴ og antall jobber i Ullensaker etter sektor. Her ser man at utviklingen nå har gått positivt i 3.kvartal. Trenden har snudd etter å ha vært nedadgående siden toppunktet i 3.kvartal 2019. Mest fremtredende er fallet i privat sektor i 2.kvartal 2020, en konsekvens av at pandemien kom til Norge og tiltak ble iverksatt i mars. For alle sektorer under ett var det en nedgang på drøye 19 prosent både i antall lønnstakere og antall jobber fra 1.kvartal 2020 til første kvartal 2021.

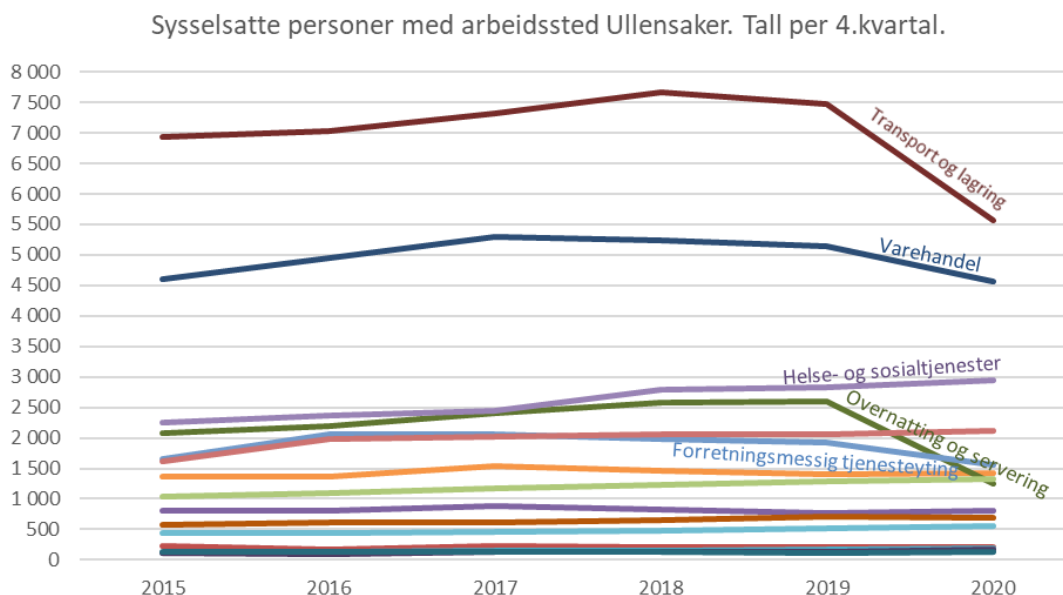
Figur 12 – Antall lønnstakere og jobber i Ullensaker etter sektor. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 11653)

³ Definisjon fra SSB: Husholdninger regnes som trangbodd dersom: 1. Antall rom i boligen er mindre enn antall personer eller én person bor på ett rom, og 2. Antall kvadratmeter (p-areal) er under 25 kvm per person. I tilfeller hvor det mangler opplysninger om antall rom eller p-areal, vil husholdninger regnes som trangbodde dersom en av de to betingelsene er oppfylt.

⁴ Definisjon: Lønnstakere omfatter alle som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. Jobber/arbeidsforhold defineres som jobb som kompenseres i form av lønn. En person kan ha flere jobber. Se nærmere definisjon hos SSB: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/antall-arbeidsforhold-og-lonn#om-statistikken-v2>

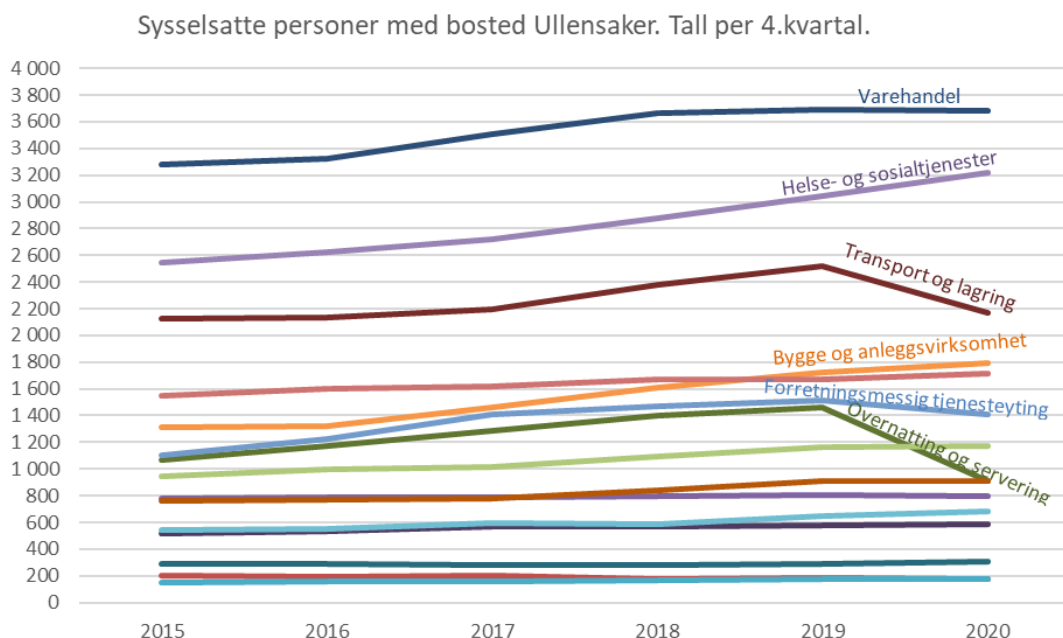
Restriksjoner på reising og stengte butikker og serveringssteder har rammet Ullensaker hardt under pandemien. Dette kommer tydelig frem i statistikken. De to neste figurene viser utviklingen i antall sysselsatte personer fordelt på næring og hvorvidt de arbeider eller bor i Ullensaker.

Den første figuren viser sysselsatte som har Ullensaker som arbeidssted, dvs. at de arbeider i Ullensaker, men kan bo enten i Ullensaker eller andre kommuner. Den neste figuren viser sysselsatte som er bosatt i Ullensaker, dvs. at de kan ha arbeidssted i Ullensaker eller pendle ut av kommunen.

Figur 13 – Sysselsatte personer med arbeidssted i Ullensaker per 4. kvartal etter næring.

Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 07984)

Figur 14 – Sysselsatte personer bosatt i Ullensaker per 4. kvartal etter næring.

Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 07984)

Økt utpendling

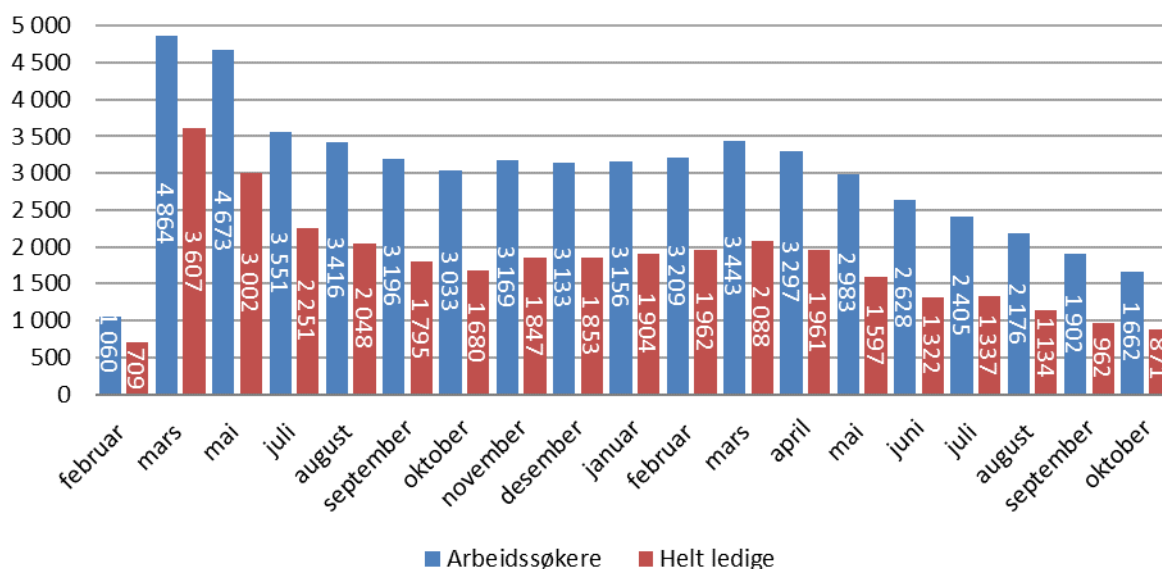
Det er netto innpendling i Ullensaker, og flere sysselsatte har arbeidssted i Ullensaker enn det er sysselsatte med bosted i Ullensaker. Nedgangen det siste året er større blant sysselsatte med arbeidssted i Ullensaker enn sysselsatte med bosted Ullensaker. I koronaåret 2020 ser man også at utpendlingen fra Ullensaker har økt.

Tabell: Sysselsatte i Ullensaker per 4.kvartal. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 11616)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sysselsatte personer bosatt i Ullensaker	16 216	16 712	17 535	18 547	19 243	18 722
Personer som pendler inn i Ullensaker	14 802	15 890	16 879	17 298	16 873	14 172
Personer som pendler ut av Ullensaker	8 409	8 632	9 105	9 710	10 267	10 507
Sysselsatte personer med arbeidssted i Ullensaker	22 609	23 970	25 309	26 135	25 849	22 387

Økt arbeidsledighet

Sysselsettingen gikk ned i 2020 og arbeidsledigheten har vært høy. Siden mars i år har det imidlertid vært en positiv tendens i arbeidsledigheten, med nedgang i helt ledige og antall arbeidssøkere i Ullensaker. Dette har kommet samtidig som man har fått lettelse i smittevernstiltakene.

Figur 15 – Arbeidssøkere og helt ledige i Ullensaker fra februar 2020 til oktober 2021. Kilde: NAV

Tabell: Hovedtall arbeidsledige og arbeidssøkere i Ullensaker. Kilde: NAV Øst-Viken, pressemeldinger⁵

	Arbeids- søkere	Helt ledige	Endring helt ledige fra i fjor	Helt ledige som andel av arbeids- styrken	Andel langtids- ledige av alle ledige	Delvis ledige	Ledige jobber	Antall kvinner (helt ledige)	Antall menn (helt ledige)
Feb. 20	1 060	709	88	3,4	30,5	tiltaks- ledige 148	618	335	374
Mars 20	4 864	3 607	3 024	17,3	6,4	tiltaks- ledige 144	367	1 656	1 951
Mai 20	4 673	3 002		14,4		1 553			
Juli 20	3 551	2 251	1 646	10,8	14,4	1 209	105	1 126	1 125
Aug. 20	3 416	2 048	1 450	9,8	16,5	1 251	129	1 021	1 027
Sept. 20	3 196	1 795	1 183	8,2	44,2	1 242	401	861	934
Okt. 20	3 033	1 680	1 063	7,7	48,6	1 196	183	817	863
Nov. 20	3 169	1 847	1 200	8,5	41,9	1 161	236	888	959
Des. 20	3 133	1 853	1 188	8,5	40,2	1 105	149	874	979
Jan. 21	3 156	1 904	1 188	8,7	37,1	1 072	394	875	1 029
Feb. 21	3 209	1 962	1 253	9,0	36,9	1 061	302	927	1 035
Mars 21	3 443	2 088	-1 519	9,6	34,3	1 156	348	1 005	1 083
April 21	3 297	1 961	-1 799	9,0	35,7	1 122	644	960	1 001
Mai 21	2 983	1 597	-1 405	7,3	46,8	1 216	544	751	846
Juni 21	2 628	1 322	-1 122	6,1	50,2	1 124	597	629	693
Juli 21	2 405	1 337	-914	6,1	45,3	920	332	689	648
Aug. 21	2 176	1 134	-914	5,2	47,2	884	438	587	547
Sept. 21	1 902	962	-833	4,4	49,5	768	536	478	484
Okt. 21	1 662	871	-809	4,0	47,2	623	431	435	436

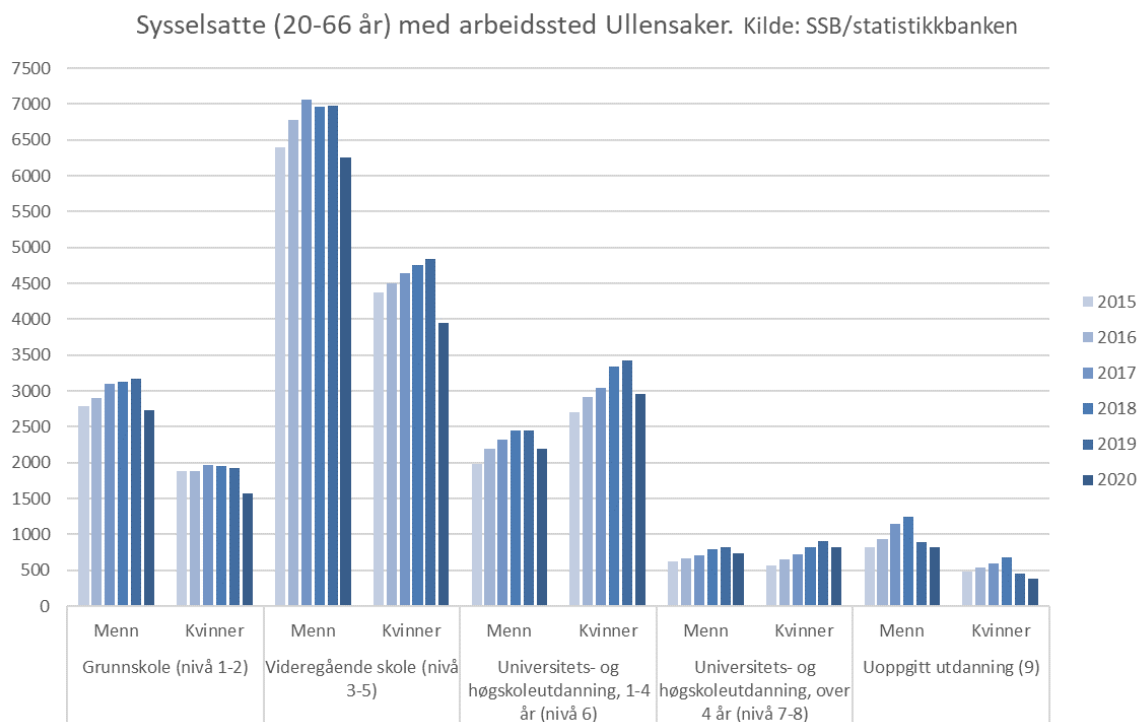
Sysselsattes utdanningsbakgrunn

De neste figurene viser sysselsatte etter utdanningsbakgrunn og kjønn.

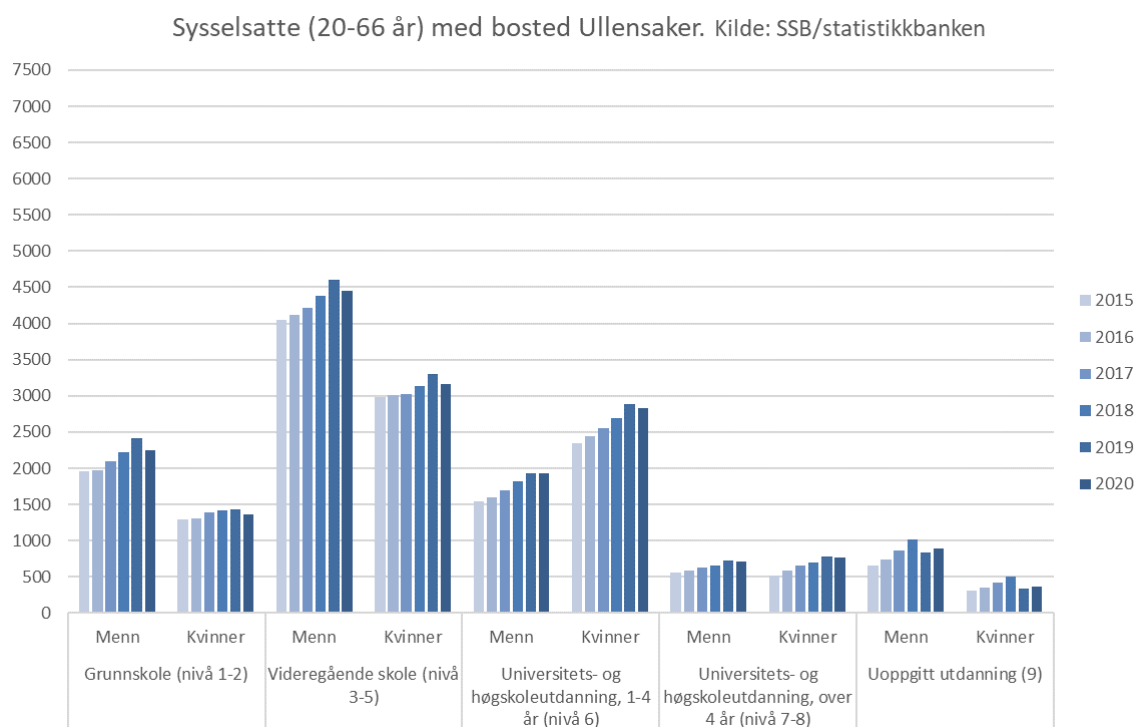
Den første figuren viser sysselsatte med arbeidssted i Ullensaker (dvs. at de kan ha bosted enten i Ullensaker eller andre kommuner).

Den andre figuren viser de sysselsatte med bosted i Ullensaker (som kan ha arbeidssted enten i Ullensaker eller andre kommuner).

⁵ <https://www.nav.no/no/lokalt/ost-viken/pressemeldinger>

Figur 16 – Sysselsatte personer med arbeidssted i Ullensaker per 4. kvartal, etter utdanningsbakgrunn.
Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 11615)

Figur 17 – Sysselsatte personer med bosted i Ullensaker per 4. kvartal, etter utdanningsbakgrunn.
Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 11615)

Det er flest med bakgrunn fra videregående skole blant de sysselsatte i Ullensaker, både blant de med arbeidssted og de med bosted i Ullensaker.

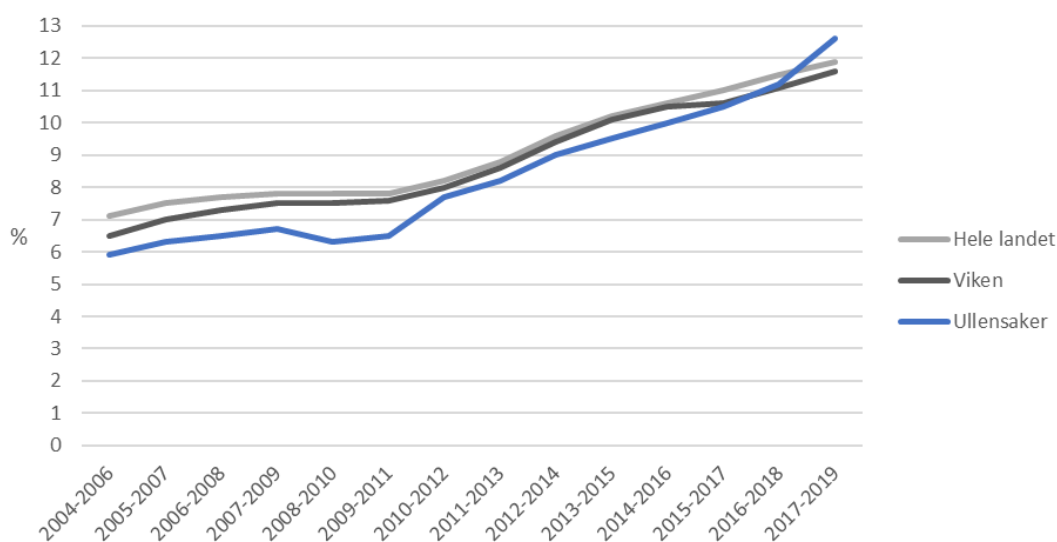
Blant de sysselsatte med arbeidssted i Ullensaker har det vært nedgang i alle grupper av utdanningsbakgrunner i 2020, men de med grunnskole og videregående skole som utdanningsbakgrunn er sterkest berørt.

Blant de sysselsatte med bosted i Ullensaker er det også de med bakgrunn fra grunnskole og videregående skole som er mest berørt, men nedgangen ikke fullt så stor.

Oppvekst og levekår

Barn i lavinntektsfamilier

Ullensaker har en økende andel barn (0-17 år) som vokser opp i lavinntektsfamilier. Lavinntektsfamilier er definert som husstander der husstandsinntekten er under 60 prosent av median inntekt. Vedvarende lavinntekt er beregnet ved å ta gjennomsnitt av inntekten til husholdningen over en treårsperiode. Antall barn som lever i lavinntektsfamilier øker generelt i Norge, men Ullensaker har hatt en spesielt stor økning den siste tiden, og ligger nå over gjennomsnittet for Viken og landet for øvrig. Det er grunn til å tro at dette kan øke videre i tiden som kommer grunnet arbeidsledigheten som følge av koronapandemien.

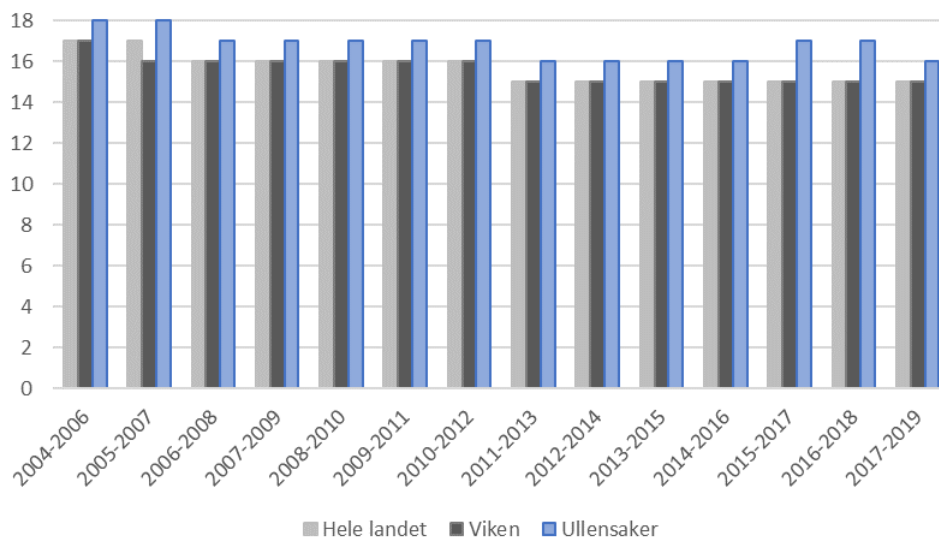

Figur 18 – Andel barn (0-17) år i husholdninger med vedvarende lavinntekt.

Kilde: Folkehelseinstituttet/KommuneHelse statistikkbank

Barn av eneforsørgere

Ullensaker har over tid hatt flere barn av eneforsørgere enn landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Viken. Som eneforsørger regnes personer som mottar utvidet barnetrygd. Trenden for de siste årene viser at andelen er på vei ned, men Ullensaker ligger fortsatt høyere enn gjennomsnittet.

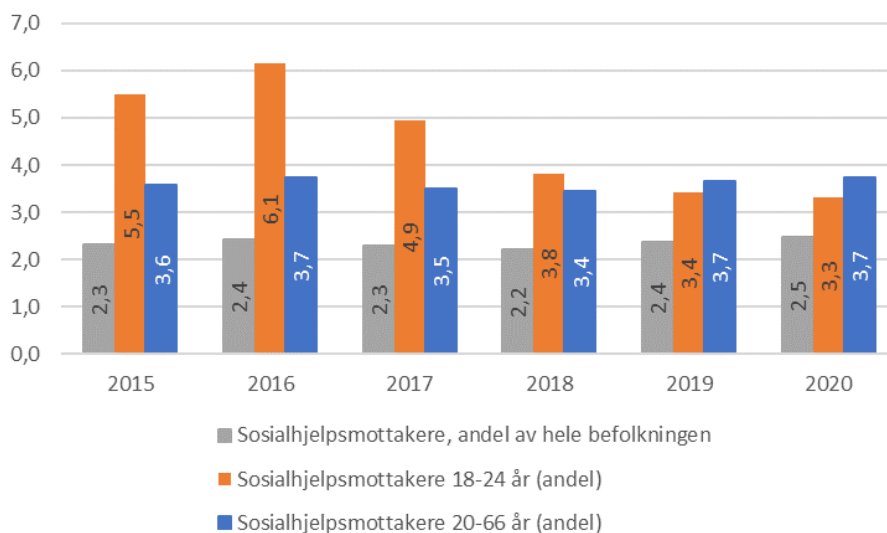

Figur 19 – Andel barn (0-17 år) av eneforsørgere. Kilde: Folkehelseinstituttet/Kommunehelse statistikkbank

Sosialhjelpsmottakere

Første halvår 2021 mottok NAV Ullensaker 3871 søknader om sosialhjelp, dvs. 645 søknader i gjennomsnitt per måned. I 2020 var det i snitt 620 søknader per måned. Siden både 2020 og 2021 var preget av korona må man tilbake til 2019 for et «normalt» år. I 2019 var det i gjennomsnitt 566 søknader per måned. Det har med andre ord vært en klar økning i antall søknader siden 2019.

Figur 20 viser antall sosialhjelpsmottakere i Ullensaker. Her ser man at det faktisk har vært en nedgang i andel sosialhjelpsmottakere i alderen 18-24 år, og andelen i alderen 20-66 år var stabilt fra 2019 til 2020.

Figur 20 – Sosialhjelpsmottakere i Ullensaker, tall per 31.12. Kilde: SSB (statistikkbanken tabell 1338)

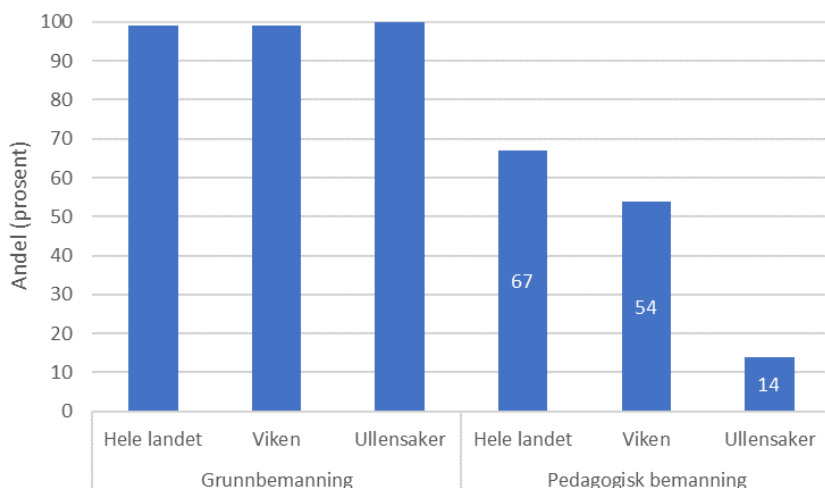
Årsaken til økningen i antall søknader ikke har slått ut i antall sosialhjelpsmottakere, er at det gis flere vedtak på råd og veiledning, samt at det er gitt en del avslag for de som ikke fyller lovkravene til å bli innvilget økonomisk sosialhjelp.

Barnehage

91,9 prosent av barna i aldersgruppen 1-5 år går i barnehage i Ullensaker. Det er litt under landet som helhet, som hadde en barnehagedekning på 92,7 prosent i 2020. (Kilde: SSB).

37,3 % av barnehagebarn i alderen 1-5 år i Ullensaker er minoritetsspråklige barn. Det har vært en jevn økning i denne andelen de senere årene. Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til antall innvandrerbarn er nå på 90,7 % i Ullensaker.

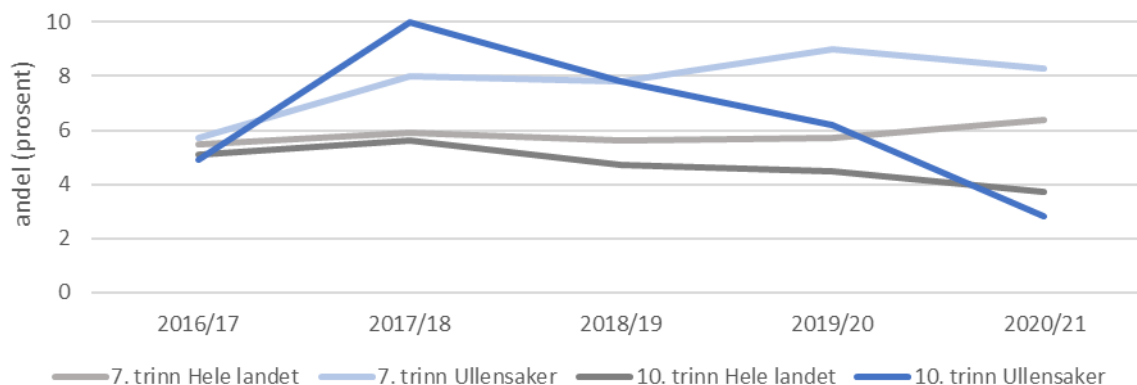
Barnehager som oppfyller normene for grunnbemanning og pedagogtetthet gir gode rammer for barns utvikling og for trygge relasjoner mellom barn og voksne. I Ullensaker er det kun 14 % av barna som går i en barnehage som oppfyller normen for pedagogtetthet.

Figur 21 - Andel barn som går i barnehager som oppfyller kravet til grunnbemanning og pedagogisk bemanning, av alle barn som går i barnehager (2020). Kilde: Folkehelseinstituttet/Kommunehelse statistikkbank

Trivsel på skolen

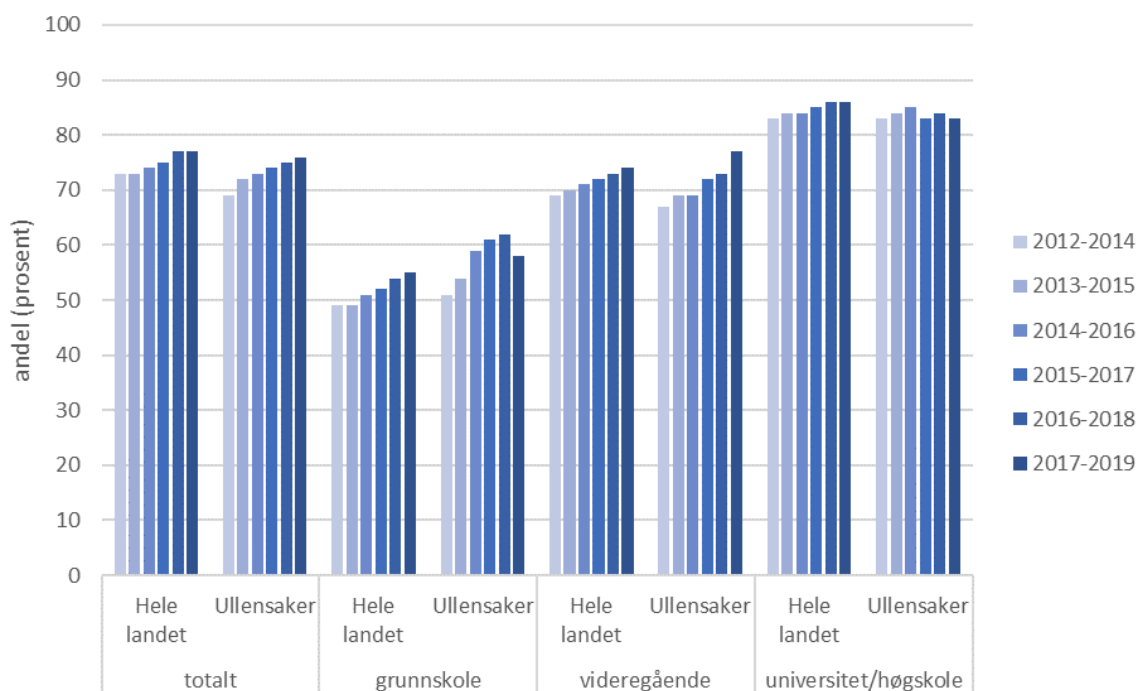
Årlig gjennomføres elevundersøkelsen som blant annet måler trivsel på skolen blant elever på 7. og 10. trinn. Resultatene de senere årene viser at elevene i Ullensaker trives godt på skolen. Samtidig viser resultatene at mobbing har vært en utfordring. Undersøkelsen fra 2020 viser en positiv utvikling når det gjelder andelen elever som oppgir å bli jevnlig mobbet på skolen, spesielt blant elever på 10 trinn. Andelen elever på 7. trinn som opplever å bli mobbet er fortsatt signifikant høyere enn gjennomsnittet for landet for øvrig. Tallene for 2020/21 må imidlertid ses i lys av den spesielle situasjonen med utstrakt bruk av hjemmeskole.

Figur 22 – Andel elever på 7. og 10. trinn som har opplevd mobbing fra andre elever de siste månedene. Kilde: Folkehelseinstituttet/ Kommunehelse statistikkbank

Gjennomføring i videregående

Totalt sett har det vært en positiv utvikling når det gjelder gjennomføring i videregående opplæring. Gjennomføring inkluderer personer som har fullført med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem/seks år. Samtidig er det færre elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanning som gjennomfører videregående opplæring i Ullensaker. Dette er en negativ trend sammenlignet med omkringliggende kommuner.

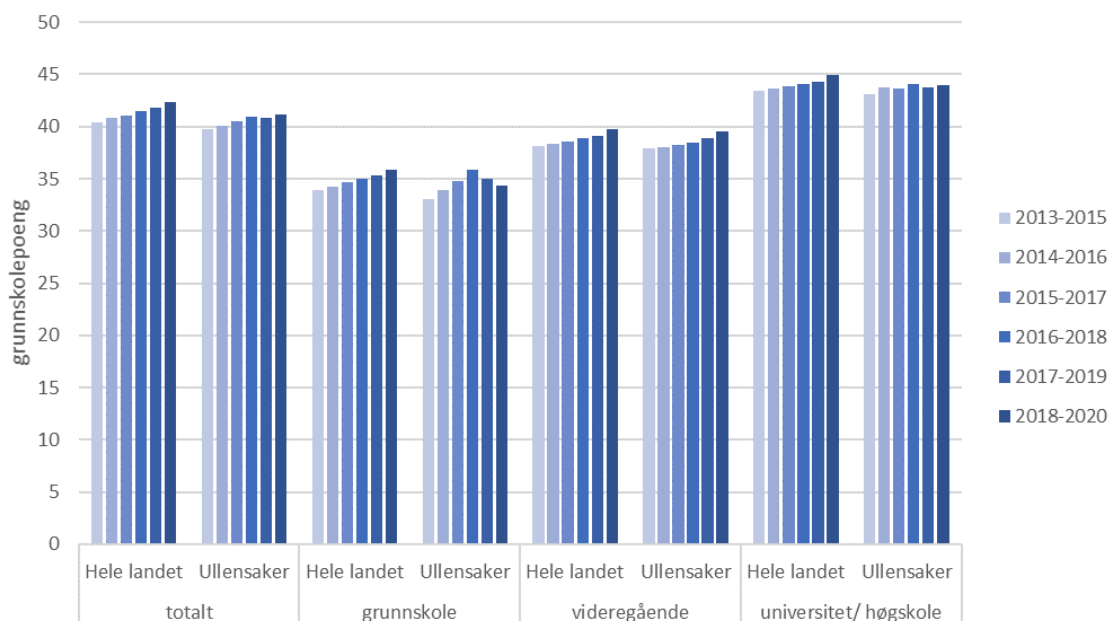

Figur 23 – Gjennomføring i videregående opplæring totalt og etter foreldrenes høyeste fullførte utdanningsnivå. Kilde: Folkehelseinstituttet/Kommunehelsa statistikkbank.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et samlet mål for elevenes karakterer ved avslutningen av 10. trinn. Det beregnes ved å finne gjennomsnittet av tallkarakterene i alle fag, både eksamen og standpunkt, og gange det med 10.

Totalt sett har det vært en positiv utvikling i gjennomsnittlige grunnskolepoeng ved avsluttet grunnskole på 10. trinn i Ullensaker. Ser man på grunnskolepoeng fordelt etter foreldrenes høyeste utdanningsnivå, ser man imidlertid en negativ utvikling for elever med foreldre med grunnskole som høyeste utdanning.

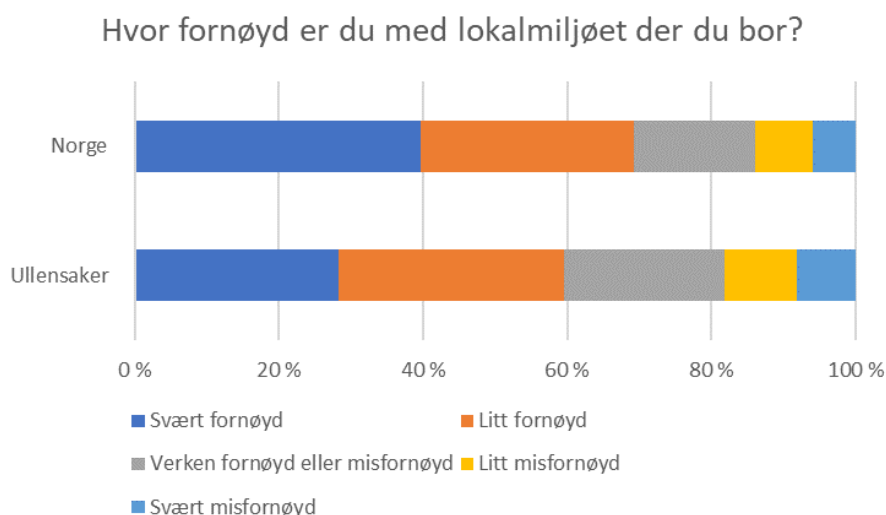

Figur 24 – Gjennomsnittlige grunnskolepoeng etter foreldrenes høyeste fullførte utdanning.
Kilde: Folkehelseinstituttet/KommuneHelse statistikkbank.

Nærmiljø

Trivsel og trygghet i lokalmiljøet

Ungdomsskoleelevene i Ullensaker er i gjennomsnitt litt mindre fornøyd med lokalmiljøet der de bor enn det gjennomsnittet av ungdomsskoleelever i landet er. Dette viser resultatene fra ungdataundersøkelsen i 2019. Tidstrenden for Ullensaker viser at andelen som er fornøyd med lokalmiljøet har gått ned fra 68 prosent i 2011 og 65 prosent i 2017, til 59 prosent i 2019.

Figur 25 – Spørsmål til ungdomsskoleelever i Ungdata 2019

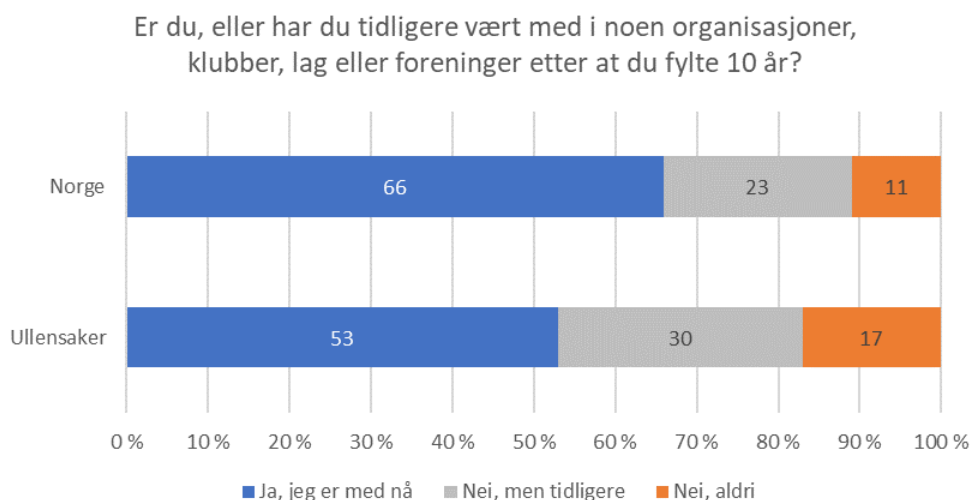
77 prosent av ungdomsskoleelevene i Ullensaker synes det oppleves «svært trygt» eller «ganske trygt» å ferdes i nærområdet der de bor når de er ute om kvelden (Ungdata 2019). Landsgjennomsnittet er på 85 prosent. Tidstrenden for Ullensaker viser at andelen som opplever at

det er trygt å ferdes ute på kvelden har gått ned. Den samme trenden ser vi også for landet som helhet, men nedgangen i Ullensaker er litt større.

Organisert fritid

Ungdataundersøkelsen gjennomført i 2019, viser at ungdomsskoleelever i Ullensaker i mindre grad deltar i organiserte fritidsorganisasjon enn jevnaldrende ellers i landet. Tidstrenden for Ullensaker viser at andelen som deltar har gått fra 58 prosent i 2011 og 56 prosent i 2017, til 53 prosent i 2019.

Det er i tillegg flere i Ullensaker som oppgir at de aldri har deltatt i en fritidsorganisasjon, enn i landet som helhet.

Figur 26 – Spørsmål til ungdomsskoleelever i Ungdata 2019.

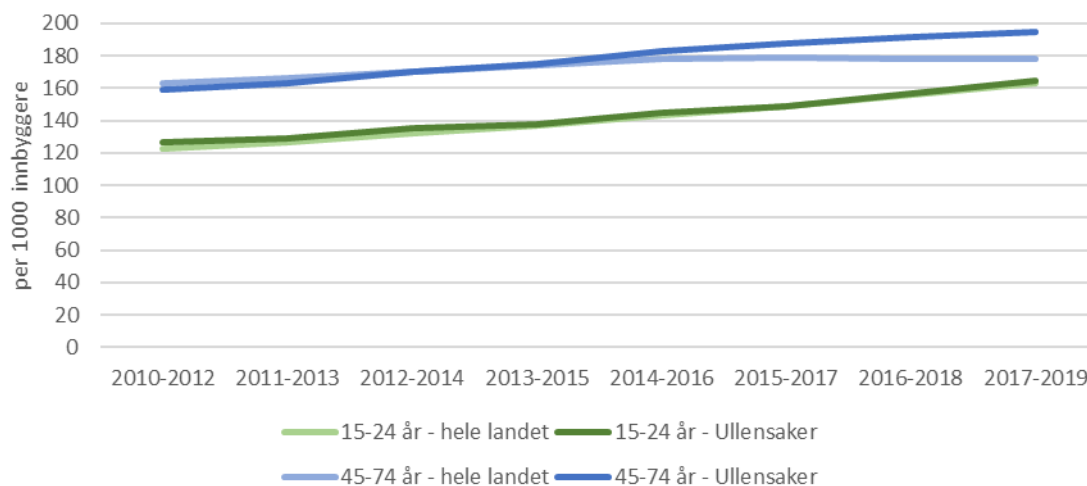
Helsetilstand

Et mål på helsetilstanden i befolkningen er hvor mange som er i kontakt med fastlege eller legevakt for ulike diagnoser. For å kunne følge utviklingen over tid, og for å kunne sammenligne seg med andre kommuner, brukes «antall unike personer per 1000 innbyggere per år». For muskel- og skjelettrelaterte plager inkluderes også kontakt med fysioterapeut og kiropraktor.

Psykiske lidelser

Begrepet psykiske lidelser benyttes om en rekke ulike tilstander eller diagnoser. I løpet av 12 måneder vil rundt 16–22 prosent av den voksne befolkningen i Norge ha en psykisk lidelse (Folkehelserapporten, 2018).

I Ullensaker er det det litt flere som er i kontakt med fastlege eller legevakt for psykiske lidelser enn gjennomsnittet i den norske befolkningen. Det har vært en økning i antall de siste årene, både på landsbasis og i Ullensaker. Kvinner tar oftere i kontakt med fastlege eller legevakt for psykiske lidelser, men økningen i antall som oppsøker lege gjelder begge kjønn. Også blant unge (15-24 år) er tendensen til antall som søker legehjelp for psykiske lidelser økende, men her skiller ikke Ullensaker seg ut fra landsgjennomsnittet. Den aldersgruppen der befolkningen i Ullensaker skiller seg mest fra Norge totalt, er gruppen 45-74 år. Dette gjelder for både kvinner og menn.

Figur 27 – Brukere av primærhelsetjenesten med psykiske symptomer og lidelser.
Kilde: Folkehelseinstituttet, KommuneHelse statistikkbank.

Muskel og skjelettplager

Muskel- og skjelettplager omfatter en lang rekke ulike tilstander som har det til felles at de er forbundet med smerte og eventuelt nedsatt funksjon knyttet til muskel- og skjelettsystemet. I Norge er diagnosegruppen muskel- og skjelettsykdommer de vanligste årsakene til sykefravær og uførhet.

I Ullensaker er det flere som er i kontakt med fastlege eller legevakt for muskel- og skjelettplager enn gjennomsnittet i befolkningen. Mange muskel- og skjelettplager har sammenheng med økende alder, og det er flere i den eldste aldersgruppen (45-75 år) som kontakter lege angående dette enn blant de yngre. Her skiller ikke befolkningen i Ullensaker seg spesielt mye fra landet ellers. Når det gjelder de yngre aldersgruppene (0-44) er forskjellen mellom Ullensakers befolkning og landet ellers større. Det gjelder både for kvinner og menn. Ser vi isolert på aldersgruppene 15-24 år, ser vi en spesielt negativ utvikling de siste årene når det gjelder antall som er i kontakt med fastlege eller legevakt for muskel- og skjelettplager i Ullensaker sammenlignet med landet for øvrig.

Hjerte og karsykdommer

Sammen med kreft er hjerte- og karsykdommer de hyppigste dødsårsakene her i landet når vi ser alle aldersgrupper under ett. I tillegg får mange forebyggende behandling, eller lever med en kronisk hjerte- eller karsykdom. Dette genererer mange konsultasjoner både i primær- og spesialisthelsetjenesten hvert år. Antallet som er i kontakt med fastlege eller legevakt for hjerte- og karsykdommer er likevel relativt stabilt, både i Ullensaker og ellers i landet.

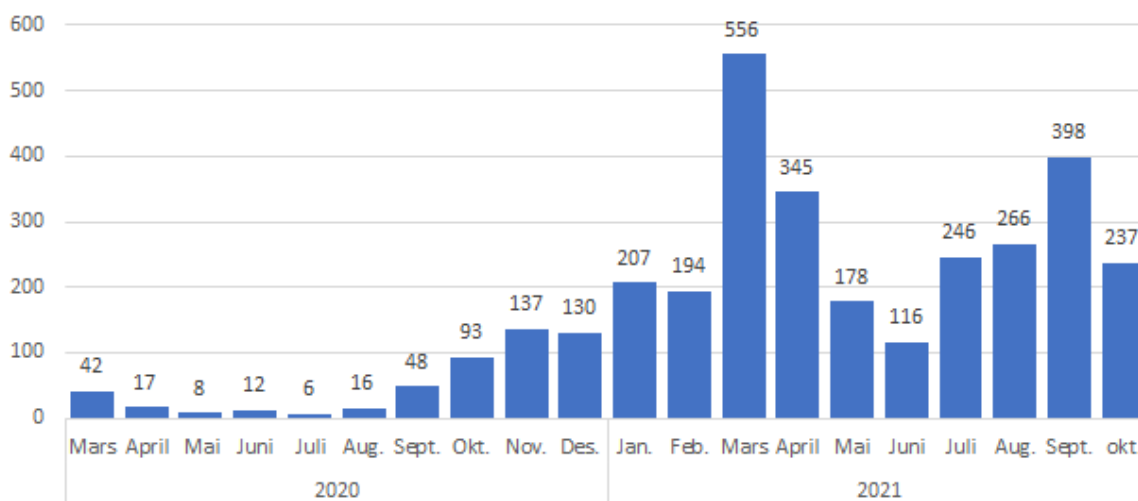
Til tross for at antallet ikke går oppover, er det flere i Ullensaker som er i kontakt med fastlege eller legevakt for hjerte- og karsykdommer enn i landet som helhet. Hele denne forskjellen ligger i aldersgruppen 45-74 år, og det gjelder både kvinner og menn. Forskjellen er også økende, da tallene for hele landet viser en noe nedadgående trend, mens tallene for Ullensaker er stabile.

Covid-19

Fra mars 2020 og frem til i dag (per november 2021) har koronapandemien preget Ullensaker kommune på mange måter, særlig med tanke på smittetrykk, arbeidsledighet og beredskap knyttet til Oslo Lufthavn. Dagens situasjon tyder på at vi nå er på vei ut av pandemien, men konsekvensene av pandemien vil vi sannsynligvis se i lang tid fremover.

Smittetrykk og smitteveier

Ullensaker kommune har i perioder hatt høyt smittetrykk gjennom koronapandemien. Totalt er 3 377 personer i Ullensaker bekreftet smittet av koronaviruset per 11.11.2021.

Figur 28 – Antall tilfeller av koronasmittede per måned i Ullensaker. Kilde: FHI, MSIS Statistikkbank.

Den vanligste smitteveien har vært innad i familien/storfamilien. Det har over lang tid utgjort over 50 prosent av smittetilfellene. I perioder har det også vært en del smitte fra utlandet. Andelen med ukjent smittevei har variert endel, men stort ligget på 15-20 prosent. Etter skolestart i august 2021, har rundt 40 prosent av de smittede blitt smittet i skole eller barnehage.

Vaksinering

Ullensaker kommune har fulgt det nasjonale koronavaksinasjonsprogrammet, og de føringer for prioritering og fremdrift som det legger opp til.

Per uke 44 hadde 89 prosent av innbyggere i Ullensaker over 18 år fått 1. dose, og 83 prosent fått andre dose. Blant 16 og 17-åringene har 90 prosent fått første dose og 64 prosent fått andre dose, mens 63 prosent mellom 12 år og 15 år har fått første dose.

Konsekvenser av pandemien

Pandemien har vist oss at det som er utfordrende i en normaltid er enda mer utfordrende i krisetid. Vi vet at pandemien har rammet skjevt, og sårbare grupper har vært særlig utsatt.

I utgangspunktet er alle barn og unge sårbare under en pandemi, men noen blir ekstra sårbare i en slik krisesituasjon. Dette gjelder særlig voldsutsatte barn og unge. I tillegg er personer som fra før hadde psykiske plager, fysisk sykdom, minoritetsbakgrunn, lav sosial støtte eller økonomiske problemer eksempler på slike sårbare grupper. Videre er personer som var eller ble rammet av arbeidsledighet en sårbar gruppe.

Utfordringen fremover er å hjelpe de som er sårbare, og få tak i de som står i fare for å falle utenfor samfunnet og har behov for hjelp. Dette handler i stor grad om å kartlegge velkjente sårbarhetsfaktorer og hjelpe de vi vet å bekymre oss for.

Nasjonale myndigheter er tydelige på at kommunene må være forberedt på jobben som kommer når pandemien er over. Dette handler i stor grad om at kommunene må ruste seg for en samordnet tverrfaglig innsats.

Kilder

Kilder til informasjon i faktagrunnlaget er:

- [Statistisk sentralbyrå \(Statistikkbanken\)](#)
- [Folkehelseprofil for Ullensaker](#)
- [Oppvekstprofil for Ullensaker](#)
- [Folkehelseinstituttet/Kommunehelsa statistikkbank](#)
- [Folkehelseinstituttet: MSIS-Statistikk](#)
- [Folkehelseinstituttet: SYSVAK statistikkbank](#)
- [NAV Øst-Viken](#)
- Modellverktøyet Kompas
- Kunnskap fra kommunale tjenester